

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 51. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094958192/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

ikke det bortvendte blik, som hedder end samvittighed. Da menneskeljorden væltede hen over skletterne med oksens brøl og med uivens hyl, da plantede vi vor fane i hans bryd, erobrede evig part i hans sjæl, og dagens lysende stjerner så mangt og meget, som nu natten må skjule. Da steg den gudfædte ånd ned i mennesket, og det blev spaltet i gud og dyr, himmel og jord blev sammentvunget i samme skabning, men legemet blev i vor vold, og sjælen, gennemvævet af jordiske sanser, sprællede som en fugl i et altfor snævert net.

Men Gud tvang os bort fra lyset, forbød os at vandre i den klare dag; da dukkede vi ned i mørket, og dér lever vi endnu. Og færligere, fordi vi er skjulte, strækker vi vore lange fingre op efter menneskesjæle. Om natten dukker vi op til den sovende ånd, vi drager den ned på vore enge for at plukke skønne, giftige blomster, som den ikke må få, som ikke må vokse, hvor solen skinner. Den sorte blomst med de svovlgule kroner og saften som det sprudlende blod, den plukker mennesket hos os, mens han ikke vil, dens duft indånder han, skent han ikke tør. Og når han vågner, mærker han sin sjæl badet i den dårende duft, og han skælver. Vi kalder på den ænede ungdom, vi gir dem, hvad de ikke tør få; hos os virkeliggøres deres hemmeligste ønsker, og fordi de har ingen vilje – den bringer de aldrig med herved – grber de til med bøjge grådige hænder. Men når de vågner med tomme hænder og blodet luende fuldt af længsel – hej! da ler vi. Vi ser en skygge på deres ansigter, og vi ser deres hænder ryste. Første gang henter vi dem, senere kommer de af sig selv og banker på og forlanger vore arter, men snart kommer de slet ikke mer, fordi de har fået virkelighed for drøm. På vore enge vokser der blomster for alle, og ingen kommer her forgeves; vi har alle de ti budstyper i vore bede og flere til.

Hos os har den ganske slegt sliet sødder – se kun vore urskove! Nede på bunden, under de slanke stammer, der vokser om kap mod lyset højt op over vort rige, nede under blomsterne, der strides med hverandre om at fange sol, der ikke trænger ned til os – nede på bunden, og den ejer vi, dér er det vildende mørkt, dér gæter den sorteste røddelskab, og midt i stanken vokser der gule svampe, og hvide maddiker trives fedt, men over dem hæver sig

blomster med forferdelig, usigelig duft, og i deres dovende ånde raser insekter om på deres vinger, indtil de styrter ned og råbner mellem det rådne. Dernede vokser, hvad lyset ikke ser, haner snor sig tykke som slanger, de strækker deres blomster helt op til lyset, men en gang knækker de alligevel på deres stilke og falder ned i det ukendte mørke.

Og vel når de stolte stammer op i en anden luft, og de herlige blomster præler en tid i solkinnet med deres farver, men en dag styrter træet og forsvinder, blomster knækker af og forsvinder – hvorfor? Hvad foregik der nede i mørket? Rådne træet over forneden? Gravede maddikernes stikken over på den skønne blomst? Ned i mørket går det; det ene falder, og det andet falder, og de spør efter det, men ingen ved, hvor det blev af, eller hvorfor det faldt.

Hvad der hersker i mørket, må ingen se; Gud har forbudt det at vise sig for hans sol. Held os, at vi ikke ses! Vi er maddikerne, og vi gnaver i det skjulte. Det, som er lysets storværk, som stråler hen over slægtens hoder, og som stødvis sender deres synkeferdige sjæle op mod den himmel, hvor de håber, at de hører hjemme – det tørrer, mages, slides langsomt bort af alt, hvad lyset ikke ser, og som mennesket vander sig ved at tilstå.

Se alt, hvad der forsvinder fra den høje himmel ned til os! Se viljens skønne, ranke palmeblomme! Hvor gyngede den elastisk i sit overmod og viste svajende sin kraft og svingede i rolig tryghed for de stærke vinde, som vilde styre den, mens dens knirken var som en hånlig triumf over de frugtesløse angreb – og se! Lumsk blev den ødelagt tværs igennem, nær ved roden, nede i mørket, midt i dyndet, hvorfra den var skudt op og med vældige bane sig vej til lyset, listig åd forrådnelsens svamp sig ind i den stenhårde stamme og gnov den over, indtil så en fatende vind kastede træet omkuld, mens hele skoven undredes, fordi ingen anede det arbejde, som mørket havde skjult. Og kærlighedens blomst, der skød op fra dybet, og som hverken stammer eller blade kunde holde tilbage – hvorfor ækledes den midt i sin skønhed, hvorfor blev den med eet styg og grov? Manglede den gyldent solskin til at gi farve eller varm og stærk luft til at gi styrke? Nej, men ingen kender de safter, som vi sender op gennem dens stilke, de alder-